

1285

אד/דב.

לדו"ר קרל מט. 19/ב'

מישיבת ועדת העבודה

התקיימה ביום ד', י"ד בשבט, תשי"ז - 16.1.57 בשעה 8.30

נ ד ו כ ה י מ

חברי הוועדה: היו"ר ב. אידלסון

- מ. ארם
- ה. ברגר
- ב.צ. הראל
- א. וילנסקה
- א. כהן
- ח. סגורי-כהן
- מ. קלמר
- י. קרגמן
- א. רימלט
- י. ריפתין

מוזמנים: שר העבודה - מ. נמיר

מר עילם - המנהל הכללי של משרד העבודה.

נדד-הירט: המסך הדיון על בעיות התעסוקה.

היו"ר ב. אידלסון:

אני פותחת את הישיבה.
אנו ממשיכים בויכוח על בעיות התעסוקה,
ואני מוסרת את דשות הדיבור לחבר-הכנסת קרגמן.

י. קרגמן:

שמענו את שר העבודה גם בכנסת וגם
בוועדה, וכן שמענו את שר המסחר והתעסיה
אשר תאר לנו את התנודות בהתפתחות המסק. אלה שטענו כי לא הובאה
בפנינו תכנית להרחבה ופיתוח המסק לא דייקו, כי מבחינה זו היתה
לנו ההזדמנות לטמוע ולהסמיע ואף לטאול טאלות ולקבל תשובות מהשרים.

נדמה לי שאצדק אם אומר, שבסבועות
האחרונים נעשו מאמצים גדולים על ידי המסלה, באמצעות משרד העבודה,
לבלום את חוסר העבודה. יש סימני הקלה באבטלה, ומאמצים הועשים
על ידי משרד העבודה הביאו לידי כך שחלק מהמובטלים נכנס למעגל
העבודה. אנו חייבים להבין שהמסק, גם בתעסיה וגם בחקלאות, גם אם
יסנן תכניות רחבות - המסק אינו מסוגל באופן פילזי להתרחב בנת-אחת
ולקלוט את כל העליה. הדבר לא ניתן. זהו אורגניזם שאינו מתרחב
ומתפתח בנת-אחת, אלא בתהליך שנמשך, גם לו היו לנו אמצעים רבים,
גם אז העבודה היצרנית לא היתה יכולה להתפתח בנת-אחת ולקלוט
עליה מוניית. יש ערך רב לעבודות היזומות - ואלה המדברים בזלזול
או הכותבים מאמרים בגנות העבודות היזומות והציבוריות, אלה אינם
צודקים. יש ערך רב לפיתוח המסק למכסיר הלוואי שנקרא "עבודות

יזומות". כיוון שאין ברירה - יש לך ערך. כמובן שהסגמה היא, שכל אדם הבא לישראל יהיה פרודוקטיבי, יעבוד בייצור. רצוי שיהיו לנו פחות שירותים ויותר ייצור, אולם כיוון שהחלוקה המקצועית של האוכלוסייה איננה ברירה - העברה מסירותים לעבודה יצרנית היא גם כן בבחינת תהליך שאינו ניתן להעשות לפי החלטה. הסטטיסטיקה של השנים מ-1948 עד 1957 מוכיחה, שאחוז העסוקים בעבודה יצרנית כמעט ולא גדל. נסארו אותם 37%, ואם מוסיפים את החשמל והמים, הרי שהאחוז מגיע ל-39%. אם נקח בחשבון את פריון העבודה שלנו בהשוואה לארצות מפותחות, אזי למעשה האחוז של העבודה בעבודה יצרנית הוא עוד יותר קטן.

אל נשלה את עצמנו שיט אפטרות בתהליך חד-פעמי לקלוט את כל העליה הגדולה הזורמת אלינו במסדים די בכבדים. אל נחשוב שזה ניתן לביצוע על ידי החלטה מהיום למחר. והוא הדבר לגבי הייצוא, שאינו תלוי רק ברצוננו אלא גם בתנאים וגורמים אובייקטיביים חיצוניים. אני אומר שזהו מאמץ לא קל, ואנו נתבעים לעשות הכל כדי לצעוד קדימה.

חבר-הכנסת אידוב כהן הציע כאן סיוע. אני רואה בזה דבר חסור, מסוכן ופוגע. אנו נבזז את הכספים ללא תועלת, ולא רק זאת - אנו נביא לעצמנו מזק בל ישוער. חבר-הכנסת כהן דיבר על הרקע הפסיכולוגי. אני חושב שזה גורם חשוב בכלכלה. אסור לנו לדגול בסיסטה כזו של סיוע, ביחוד בארץ שקולטת עליה וצריכה ללמד אנשים לעבוד. אסור שמישהו יתרגל בארץ הזו לכך שהוא יכול לקבל כסף ללא עבודה, ולא חשוב איזה עבודה. ההרגל הזה לקבל סכום מסויים של כסף לחודש ללא תמורה בעבודה - זו פגיעה במוסר העבודה, שאנו כל-כך באחזים בו, מטפחים אותו וחייבים לטפחו בארץ של עבודה. יכול להיות שסיוע יהיה יותר זול מבחינה אריתמטית, אבל הזול איננו במדד דווקא בלירות, כי הדבר יעלה לנו יותר ביוקר. אנו נרגיל אנשים שלא לצאת לעבודה, ושכרנו יצא בהפסדנו. המדינה תיהפך למדינת-סיוע במקום מדינת-עבודה. סיוע הוא אסון לנו.

אשר ל עבודות היזומות והציבוריות - אל נזלזל בהן. עלינו לראות בזה דבר חיוני ממדרגה ראשונה למען אפטר למסק להתפתח באופן אורגני, למען לא יהיה אדם בישראל מחוסר עבודה ולחם. כל הדיבורים הללו על יצירת לחץ לרזרבה בכוח אדם הם מנוחכים. אנו צריכים לעודד את מסדר העבודה, כל עוד אין אפטריות אחרות, ועלינו לציידו באמצעים הדרושים. מסדר העבודה מגלה בדרך כלל יוזמה גדולה בשטח זה, והוא צריך להרבות בה. עליו להכין תכניות לעבודות כאלה שיש להן גם ערך מסקי.

אם אנו מדברים ברצינות על כך שכל יהודי בארץ צריך לעבוד ולא לרעוב ללחם - הרי זה מחייב אותם לאיזה שהוא קרבן, ולמעשה אף אחד מאתנו לא נתבע לתת קרבן, איננו מתחלקים עדיין עם העולים ולא התחלקנו איתם במסך כל השנים. איש מאתנו לא הוציא עצמו לקראת זאת. סכל הקליטה הגדולה כל אחד נהנה, ועכשיו לא יוכל ליהנות יותר. אנו נתבעים לתת משהו מרמת החיים, וזה אומר גם משהו בקטח התקציב, בשטח של כל הווי חיינו בארץ. אל נאמר שהממשלה חייבת לתת את הכספים; היא בלי מסק חייבת, היא חייבת לקחת זאת מאתנו, ואנו צריכים להיות נכונים לתבוע מעצמנו, כי לא יתכן שלא תהיה ערבות הדדית בתוכנו, שלא יתחלקו ביניהם אלה החיים לשובע עם אלה שאין להם כלום. כל הארץ צריכה לדגול בערבות הדדית ולראות בזה את הדבר ועיקרי. הרעיון שאני מעלה הוא איפוא, שתהיה תביעה של העומס של קליטת העליה לא יכול רק על העולים אלא על הארץ הקולטת עליה. זו בשבילי דבר חיוני ממדרגה ראשונה.

אגב, רצוני להעיר למנהל מסדר העבודה, כי בתקציב שהונח על שולחן הכנסת, אני רואה הפחתה בסעיף הכשרה מקצועית. הסכום שנועד לפעולות קטן. אני רואה את ענין ההכשרה המקצועית כאחד הדברים החיוניים גם בשביל תעסוקה וגם לשם הכנת והכשרת עובדים מקצועיים.

מר עילם:

בסעיף הכשרה מקצועית למבוגרים, כל מה שנועד לקיומם של הלומדים הועבר לתקציב התעסוקה, ועל-ידי כך גדל הסכום עבור ארגון הלימודים, בסביל מדריכים, חמרים וכדומה. ביסוד יש כאן הגדלה, אם כי מבחינה נוסטריאלית יש הפחתה.

י. קרגמן:

חבר-הכנסת דיפתין דיבר כאן על ביטוח מפני חוסר העבודה. שמענו בנדון דברים גם מפני השר. אני חושב שזהו רעיון חשוב, ואין לערוב סיוע עם ביטוח. ביטוח מפני חוסר עבודה פירושו הקמת קרנות וחסכוניות. אנו מוכרחים לקיים ביטוח כי לא יתכן שאדם אשר עבד מספר שנים בבית-חרושת, ועקב הסיכון או צמצום בעבודה הוא נפלט ממקום עבודתו, לא יתכן שהוא ישאר ללא כלום, עד שהוא נקלט במקום אחר. חוסר העבודה הקיים אינו אותו חוסר עבודה שהיינו רגילים לו. היתה הצטמקות בתעסיה, וגם בענף הבנין נפלטו עובדים שעבדו שנים. אילו היינו נתבעים בטעתו לחסוך עבור תקופה של חוסר עבודה, היה המצב שונה. לכן עלינו להתחיל בזה בהקדם.

אל נחשוב שאם נתבע הגברת האסראי במסדים ללא סייג, שזה עלול להקל על מצבנו בטוח זה. הדבר עלול להביא לתוצאה הפוכה. צריכים להיות מאד זהירים בנדון - ואני חושב שיש הבנה בין מסדר האוצר לבין מסדר העבודה, שצריך להקציב סכומים יותר גדולים לתעסוקה. אבל לראות את פתרון הבעיה הכללית בארץ על ידי הזרמת אסראי לא יהיה זה נכון. לא צריך לראות בזה את הפתרון, כי הדבר עלול להביא לידי מספר הרבה יותר חסור. זה יכול לפגוע גם בייצוא, שבכל זאת מתרחב ומעסיק עובדים. אבל תביעה נמרצת להקציב סכומים בגבול מתקבל על הדעת למען הנע עבודות יזומות, ציבוריות ועבודות בנין - זאת בוודאי אנו צריכים לאשר.

ח. מגורי-כהן:

אודה שאין לי הצעה מסוימת לפתרון הבעיה. מסתבר שלפי הסדיניות הכלכלית הקיימת אין סיכויים לסינוי המצב. אבל יש לי הצעת מנע.

יושב-ראש הוועדה מסר לנו שהוא פנה למרכז הקבלנים כדי לדעת מה נעשה בדיוק בטוח של עבודות-בנין. אני חושב שהוא יודע את המצב לאסורו; אולם מסתבר שהצעה זו אין בה כדי לפתור את הבעיה של הערים כמו רמלה ואשקלון, ואף לא את הבעיה של העיירות החדשות, שאינני יודע מדוע בנו אותן ועל יסוד מה הוקמו.

בעיירות הללו יושבים אלפי אנשים מחוסרי עבודה ורעבים ללחם. בחקלאות העונה מתה, וליטובי הסביבה אינם מעסיקים אותם. אין בטקומות אלה תעסיה או חרושת שיעסיקו את האנשים. אני חושב שיש למצוא פתרון כדי להגיש עזרה דחופה לאנשים הללו, שלא יעזבו את המקומות, כי בכל זאת הימצאותם שם סחיה את הסביבה. יתכן שעז האביב תהיינה שם עבודות בחקלאות. אני מציע לדאוג ליצירת עבודה במסך שלושם החדשים עד האביב.

א. רימלט:

אנו עורכים כאן מעין סימפוזיון על בעיות מאד חיוניות ובכבדות, אבל עלינו לדעת דבר אחד - שאנו, כמו אולי בדיון על התקציב, דנים בחלל ריק. אנו יוצאים מתוך הנחה שהמצב שצריכים לטפל בו הוא זה שנסתמן בשבועות האחרונים וכי יש סיכויים. אני חושב שכל גוף במדינה יאסור לו להתעלם מהאפשרות, שמצבנו הכלכלי יעמוד במבחן הרבה יותר חסור מאשר הוא עומד בו היום. מסתבר שהרוב המכריע של העם היהודי ושל הכנסת מוכן עדיין בצורה מילולית ולא מבחינה מעשית לקבל מסקנות כלכליות שמצבנו הסדיני. אם יפעילו בגורו מה שנתון בידם, אם יפעילו השהיות או הקפאות, צריך יהיה לבוא סידור כל-כך אופקי ומאונך של חיינו הכלכליים. יכול להיות שחושבים על כך, אבל זה לא בא לידי ביטוי בדיונים.

חבר-הכנסת קרגמן, איש איננו מזלזל בעבודות יזומות, אבל נדע שהדבר בא כדי לסנוע אסון יותר גדול של חוסר עבודה ואבטלה. אגב, אינני חושב שיש מי שחושב כי בטעמו אנו, מבחינה מסקית, ציונית, פסיכולוגית וסוציאלית, אנו יכולים לשחק בוועידה הזו שצריכה להיות רזרבה של חוסר עבודה. אינני חושב שזה רציני. הדבר הוא פסול ואינו מועיל. אבל אם אנו רואים בעבודות יזומות חוסר ברירה, לא צריך להלל ולשבח אותה. בין לא לזלזל בדבר שאין להטנע ממנו בטעב מסויים ובין לראותו כחיוני - המרחק רב. יש להצטער על כל אלף יהודים שאנו לא יכולים להעסיקם בעבודה יצרנית ופרודוקטיבית, ואנו חייבים להעסיקם בעבודות אחרות יזומות, כגון - בכבישים, בגינות וכדומה, שזה גם כן בבחינת סיוע מוסרי.

אני מתנגד לסיוע. הוא לא נכון, לא מבחינה מסקית לא מוסרית ולא ציונית. עבודות יזומות גם הן בבחינת סיוע, אבל הן נותנות את ההרגשה לאדם שהוא עושה משהו, ששליש ממנו הוא אולי בבחינת ייצור.

יש דבר נוסף שאסור לנו להתעלם ממנו. חבר-הכנסת אלטובי דיבר על רפיון במסך. נכון שקיים רפיון כזה, והוא מזים את דבריו של חבר הכנסת קרגמן. היום כל אחד ואחד מעוניין בייצוא, כי יש דפרסיה במסך. בענפים רבים מורגש רפיון, כי אין מוכרים את הסחורה - ורפיון זה עלול להעמיד אותנו בפני אבטלה מוגברת. חוסר הקניות וההתאפקות בקניה אינם נובעים אך ורק מחוסר אמצעים. יש אמנם שכבות ביישוב שההתייכרות השפיעה עליהם, אבל הן באופן יחסי מועטות. לא קונים מהרבה סיבות, ואחת מהן היא הנטייה לחסכון עד כדי הטמנת כסף בגרביים. יש מרד קונים, והוא לא בא רק בגלל העובדה שירדה רמת החיים. והואיל והטעב הוא כזה, כל אחד מעוניין בייצוא. הייצוא אף פעם לא היה גורם כה חיוני למסך שלנו כמו היום. נכון שאיננו מצליחים בייצוא, אבל לא מפני שאין רצון, אלא כנראה יש משהו בייצור שעושה את הייצוא לבלתי אפשרי.

חבר-הכנסת קרגמן אמר שהדברים לא נעשים בבת אחת, וכי זהו תהליך שבסוף יש הרבה דברים שידענו לפתור במהירות, כי לא היתה לנו ברירה, כל אותם הדברים הקטורים בהגנתנו ובסחוננו. אנו מרבים לדבר על ייעול, על הגברת פריון העבודה, אבל אלה הם דברים ותו לא. אם לא תימצאנה דרכים דרסטיות וסיידיות כדי לאפשר למסך שלנו לייצא ולמכור תוצרתו - יהיו דיבורים אלה בבחינת דיבורים בעלמא. אנו בייצור עבודות יזומות, ולאחר מכן תהיה אבטלה. אינני מקבל את הדברים שאמר חבר-הכנסת קרגמן, שיש לנו זמן ואנו צריכים ללמוד.

אי-אפשר לפתור את הבעיה של כל העליות באמצעות עבודות יזומות. בייצוא העליה מפולין אי-אפשר לפתור בדרך זו, כי עולים אלה לא נוכל להעסיק בעבודות יזומות.

בטעב של היום, יכול להיות מקום אחד בו יהיה חוסר עבודה, ובמקום אחר - בו יתגלה מחסור בידיים עובדות. גם על ענין פיזור האוכלוסיה - דלברנו, ואם כבר פיזרנו - הרי הקיטובו ערים מבלי לחשוב מה יהיה גודל היוטבים בהן. אני מציע פיזור, אבל רק לאחר בחינה יותר מדוקדקת של אפשרויות העבודה במקומות השונים.

אני מתנגד לסיוע - ואני מבין את ההבדל בין סיוע לבין ביטוח מפני חוסר עבודה. הרעיון בדבר ביטוח נגד אבטלה הוא רצוי טעיקרו, אבל סתי, איך וכיצד להנהיג ביטוח כזה - דברים אלה נצטרך לשקול כאשר נדון על נושא זה.

אני ממליץ לעצמי עם האפשרות להציע הצעות, לאחר שאראה את ההצעות הקונקרטיים שיסתכמו בהן.

היו"ר ב. אידלסון:

כיוון שבירור זה הנמשך מספר ישיבות מטרות להגיע לתכנית קרובה וגם לתכנית למספר שנים, שהיא צריכה לכלול תכנון יותר רחב ויותר קולע בכל השטחים - כל חברי הוועדה שיש להם הצעות קונקרטיות ביחס לתקופה הקרובה והארוכה, מתבקשים להעבירן ליושב-ראש וועדת העבודה. יושב-ראש הוועדה ירכז את ההצעות, ובאחת הישיבות הקרובות יהיה עלינו להחליט מה הן ההמלצות שאנו מביאים למשרד העבודה ביחס לפעולות המיידיות וגם הרחוקות.

א. כהן:

רצוני לסלק אי-הבנה. אם הרושם שנתקבל מדברי בישיבה הקודמת היה, שאני מציע סיוע - הרי זה רושם טבעי, אבל כמו בכל פולמוס כלכלי - הוא לא נכון. אני מציע סיוע במקום עבודות יזומות, במקום תעסוקה. מה שהתכוונתי לומר היה, שלגבי אותו חלק מובטלים שלא העסקנו אותם בעבודות יזומות, או לגבי אותם חלק לא נהיה מסוגלים, לאחר מיצוי כל האפשרויות התיאורטיות, להעסיק בעבודות יזומות, או אלה שיעבדו במשך חודש חודשיים או שלושה פחות מאשר ששה ימי עבודה לחודש - לגבי אלה במחלת ה-להמה לעשות אתם. אני מציע שנחשוב, במסגרת התחייבויותיה המוסריות של המדינה לספק מספר ימי עבודה מסויים לכל נפש, על קרן מפרעות על חשבון תעסוקה יזומה העתידה לבוא. חובתנו היא לדאוג לעולים החדשים ולא לפועלי-בנין מובטלים שנפלטו מהענף - ואני מתכוון למפרעות על חשבון עבודה יזומה קרובה, דבר שלא יהרוס את מוראל העבודה ולא יטנע עבודות יזומות, אבל ימנע חרפת רעב במידה שישנה.

רצוני לבקש שמשרד העבודה יביא לנו בהזדמנות זו ניתוח לשנה אחת של העבודות היזומות, לאו דווקא מבחינת היעילות המשקית שלהן, כי על כך יהיו תמיד חילוקי דעות, אלא מבחינת הרכבן הכלכלי. אני מבקש לדעת כמה משתלם מתקציב המדינה לתקופה מסויימת כשכר יסיר מובטלים, כמה למנגנון הטמנה על התעסוקה ומהו הסכום המוצא למכונות ותמורת חמרים.

י. קרגמן:

חבר-הכנסת רימלט שם בפני דברים שלא אמרתי. לא אמרתי שלהרחבת הייצור והייצוא יש זמן. זה נוגד לכל תפיסתי. אמרתי שזה תהליך של קליטה ואיננו יכולים, עם כל רצוננו ומאמצינו ותמיכת הממשלה, איננו יכולים גבת אחת לקלוט את כל העלייה. לכן יש ערך לעבודות יזומות, לעבודות בנין ועבודה ציבוריות.

ה. רימלט:

לא לזה התכוונתי.

ב.צ. הראל:

אין ספק שעבודות יזומות תהיינה דרושות תמיד, ביחוד אצלנו. גם לו מצב התעסוקה והמצב הכלכלי היו אחרים - גם אז היה צורך בעבודות יזומות. וכטובן שאין מי שיכול להתנגד להרחבת עבודה כזו בתקופה של אבטלה חמורה כמו עכשיו. אני כשלעצמי רואה באבטלה חרפה יותר גדולה מאשר ברעב. צריך איפוא ליצור עבודות יזומות ולהקדיש אמצעים לכך. אבל לי ברור שהאבטלה הגדולה, ההולכת וגדלה, היא לא מאותו סוג הדורשת עבודות יזומות כרגיל במדינה של עלייה; האבטלה היא תוצאה של מצב כלכלי ושל מדיניות כלכלית במשך השנים האחרונות. אינני מאמין שעל ידי עבודה יזומה, אפילו בהיקף גדול ותיכנון של שנים אפשר יהיה ללחום באבטלה. אינני מאמין שעל-ידי הרחבת תקציב הפיתוח אפשר יהיה ללחום באבטלה זו.

מסתבר שעכשיו אין זו שאלה של תוספת מכשירי ייצור במדינה כדי להעסיק עובדים. אין זה סוג שמתוך אמצעי הייצור במדינה מנוצל רק אחוז מסויים, וזאת גם בתעשייה וגם בחקלאות. נתגלה אפילו פתאום עודף של מים שלא מנצלים אותו. לכן אין זו שאלה של תוספת בתי-חרושת ומפעלים, אלא השאלה היא כיצד לנצל אותם אמצעי ייצור שנמצאים בארץ, לנצל אותם בתקופה של דפרסיה, ואפילו בתקופה נורמלית, בסביל ייצוא. כל מה ששמענו כאן על הגדלת הייצוא והעזרה למפעלים, יש לזה אמנם ערך, אבל זה לא יפתור את השאלה. אם לא נוכל ליצור בתנאים המאפשרים ייצוא. אמצעי הייצור ישנם, אבל כנראה הייצוא תלוי בדברים אחרים כמו כושר הייצור והיעילות. פה טוענים שהתקדמו בייצוא.

מינני רואה כמה התקדמנו, אבל אני רואה את המרחק לאותם תנאים של ייצור שיאפשרו של אותו ייצוא שהוא בשבילנו עכשיו שאלת חיים ומות.

אני תומך לכן בהצעתו של חבר הכנסת ריפתין. אם לתקופה של החדשים הקרובים, כולנו בדעה שצריך לפתור את הבעיה על ידי עבודה יזומה ועל ידי תקציב נוסף, הרי לאורך ימים יש לברר את השאלה לא במסגרת של ועדת העבודה. ועדת העבודה לא תוכל לפתור את הבעיה. שמענו מספוגות שונות על הצורך בשינויים רבים במדינה, מולם הדבר נשתתק לאחר מכן. יתכן שכדאי היה להביא את כל הבעיה בפני מליאת הכנסת, את שאלת התעסוקה אבל במסגרת הדבה יותר רחבה. אנו עוסקים עכשיו בפני דיון על התקציב, וזו אולי הזדמנות לכך. מולם בכנסת מטפלים בשאלה לפי גישות ספוגות, ולכן נראה לי שלא מעשי להציע דיון במליאה. אני חושב שבפורום יותר מצומצם אפשר יהיה לברר את הבעיות בצורה יותר מקיפה. אני תומך בהצעתו של חבר-הכנסת ריפתין, שלאחר שנוציא מסקנות לגבי המצב של החדשים הקרובים, ניצור גם אפשרות לדיון בוועדה משותפת של ועדות הכספים, הכלכלה והעבודה, בכל הבעיות של האבטלה במסגרת כלל הבעיות הכלכליות במדינה.

לבסוף רצוני לציין, שאני תומך זה שנים בהרחבת הביטוח הלאומי על ביטוח מפני אבטלה. אבל לי ברור שביטוח אבטלה גם בחשבון אך ורק בשביל עובדים יציבים, אם רוצים להשתמש במכשיר זה לאורך ימים בצורה יעילה. ביטוח כזה לא יפתור את שאלת האבטלה בכללה, אבל הוא יוציא חלק מסויים סכלל הדאגה לתעסוקה, אותו חלק שהוא יציב בעבודה במדינה. אבל אל נראה בזה שום פתרון לכל השאלות של האבטלה.

מר עילם: מספר הערות בשולי הדיון שהיה בישיבה הקודמת וכן תיקון כמה רשטים של חברי הוועדה מהצד העובדתי והאינפורמטיבי.

ראשית, הערה לחבר-הכנסת אידוב כהן. הצעתו בדבר יצירת קרן מפרעות לעולים בטרם הם נכנסים לעבודה, זוהי הצעה שנתאחרה לפחות בשנה וחצי, כי קרן כזו קיימת ומגדילים אותה מדי פעם בפעם והיא פועלת בתזרי הקליטה עבור עולים שהגיעו למקום בו אין ודאות שאפשר יהיה להכניסם לעבודה בימים הראשונים. עולים כאלה מקבלים מפרעות בשיעור של כמה לירות ליום עבודה מסוער. עם כניסתם לעבודה מנכים מהם את הסכום. תחילה פעלה קרן לגבי הדם רק לשלושת החדשים הראשונים. במשך הזמן נתברר שפרק זמן זה אינו מספיק, והקרן פועלת עכשיו תוך תקופה של ששה חדשים.

מ. קלמר: מהו סכום הקרן?

מר עילם: דומני שהסכום עולה על 300 מלף לירות, מולם מחזור הקרן היה כמיליון וחצי לירות. הקרן פועלת רק באותם מקומות לשם מופנים העולים. במידה שמחזור הגביות אינו מספיק, מוסיפים סכומים לקרן. זוהי קרן משותפת לסוכנות ולמשרד העבודה, הסכמה את השתתפותו מתקציב התעסוקה. הסכומים ניתנים ללשכות לפי קריטריון מסויים וביגבים מהאנשים עם קבלת העבודה.

אשר לעיירות חדשות - הרי בלי ספק שבתקופה האחרונה נוצרו שם כמה וכמה קושיים. חושבני שזה מענינה של ועדת העבודה להקדיש דיון לנושא זה, לא לרגל הדיון בתעסוקה, אלא בנושא בפני עצמו. זה נושא מאד מאלף ומענין, והענין מאד קולע למטרה. מינני רוצה בהזדמנות זו, דרך אגב, להכנס לבעיה. זה אחד הדברים המבורכים שנעשו בארץ בתחום של פיזור האוכלוסייה ותקיעת יתד בתזורים מסויים בארץ בתחום של איזון גיאוגרפי של יישוב יהודים בארץ. מה שמעיק עלי לפחות בקשר לעיירות הללו, זו חוסר הבהירות לגבי כוונת הרחבתן מבחינת תקיעת יתדות נוספים. מספר העיירות עולה על 100 וביניהן אין אף אחת שבה היתה טעות בבחירה הגיאוגרפית. אין ספק שצריך להגדיל את המספר, מולם לנו מתקשים בקביעת מקומות נוספים.

אנו מגיעים בנקודה זו, עם התחלת הנביה בתרשיחה שבגליל, לאזילת המלאי של אידאות ישוביות סמוג זה. זוהי נקודה חסודה. הבעיה הקשה השניה לגבי העיירות הקיימות או המוקמות היא קצב הגידול. יש מינימום התחלתי של יישוב כדי שהוא יוכל להתקיים כיחידה חברתית-מוניציפלית - כמה מאות מטפחות. אולם אנו במקרים רבים נאלצים לעבור על פני המינימום הזה במהירות גדולה יותר במקום לתת אפשרות של התפתחות איטית מתאימה.

אלה הם ישובים כמעט אסקלוזיביים של עולים. ניסוד הם ישובי עולים, אולם אנו חותרים לקראת זאת שבכל אחד שתקעו תושביו. הארץ, בעלי מקצוע ואנשי שירותים, כדי שהחיים החברתיים במקום יתגבשו והפרנסה תוכל להשתלם בצורה יותר נכונה. אנו עושים זאת כל הזמן בקצב מסויים. אני סבור שתקציב השיכון לשנה הבאה יאפשר לנו לפעול בכיוון זה יותר מאשר בעבר.

התחלתן של עיירות אלה היתה על בסיס הניצול של מחסור בידיים עובדות באזור שבו נתקעה העיירה. מסתבר שלא מספיק להתבסס על המחסור בידיים עובדות בחקלאות הסובבת, וזה היה ידוע גם מראש. ברור היה צריך לתת לעיירות הללו גם בסיס אחר - ובאחדות זה גם נעשה. אם נבחנו את העיירות בתום שנת 58-1957 נמצא בהן כבר כ-1500 עד 2000 פועלים המועסקים בנתי-חרושת. אם יהיה זה רצונה של הוועדה לדון באופן מסצא על בעיה זו - שהיא מן החשובות ביותר בארץ - אפשר יהיה לתת את הרקע לדיון מבחינת הנתונים. מכל מקום, אין העיירה מחשבה כושלת ואין היא עובדה כושלת.

עד לפני זמן קצר היתה מובטחת בעיירות הללו עבודה מלאה, שהיתה משתלבת בעבודות חקלאיות, ואת הגשר בין עונה חקלאית אחת לשניה היו העבודות היוזמות. כידוע באזורים האלה יש מה לעשות באופן פרודוקטיבי בעבודות היוזמות. היו דיונים בוועדת העבודה על הנושא הזה של פיזור האוכלוסיה, ואנו פעלנו בשיטה של העדפת לא רק העולה, אלא העולה ההולך לאזורי פיתוח כאלה, ליישוב חדש. כלומר, דורשי העבודה באזורי פיתוח היו נהנים מן ההזדמנות שאנו היינו יוצרים או סרכזים במידה לאין עיוך יותר גדולה. מספר דורשי העבודה באזורי הפיתוח - וטבעי שבאזורי הפיתוח כמעט כל התושבים הם דורשי עבודה - לעומת דורשי העבודה בירת חלקי הארץ המאוכלסים והמפותחים היווה מעין שליט. לעומת זאת האמצעים לצורך יצירת אפשרויות עבודה שהיינו מקדישים למענט הגיעו לשני-שלישים. לצערנו היה הכרח בחודשים האחרונים, שהם חודשי שפל עונתי - והוותיקים בוועדת העבודה בוודאי זוכרים שהשפל היה מתחיל בראשית האביב, אבל לרגל ההתפתחות בחקלאות בארץ בשנים האחרונות זו השפל מהאביב והגיע עד לנובמבר - ולרגל העובדה שהעולים מתווספים למקומות, וכן לרגל קושיים שנוצרו בחלק המאוכלס - לא יכולנו לקיים אותו כלל של עבודה מלאה באותה מידה. לכן הופיע באזורי הפיתוח העניין של התחלקות בעבודה. אם מגיעים הדים למישהו מאתנו על מצב רגיש בשדרות או עזתה, הרי זה תוצאה מהעובדה שהם ירדו מעבודה מלאה לחלקית, אבל גם אז באחוז יותר גבוה מאשר באזורים אחרים.

לידיעתכם, בהרבה ישובים חדשים הוקמו לשכות אזוריות. יש שם לשכת-אם ולה מספר סניפים. ללשכה של אשקלון יש סניפים בשדרות ובקרית-גת. ללשכה של באר-שבע יש סניפים בדימונה ובעזתה. ברור שבמקומות אלה אי-אפשר היה להתחיל מלשכה עצמאית, והיא צריכה היתה להיות מסונפת.

הקושיים בטצב אופייניים לשני החדשים האחרונים, ואם כי אנו כבר בחודש ינואר ולא רוח לנו הרי זה בגלל העובדה שהקטיף, כמה ניסוקים של מחסור באניות, לא נכנס לשלב של התפתחות רצינית. זה ענין לשבועיים-שלושה; עונת ההדרים חייבת להביא וחה לא רק כלכלית לארץ; היא חייבת להביא רווחה לא רק במושבות בהן קוטפים את פרי ההדר, אלא גם במסלים - וחיפה תקבל שיפור רציני, והוא הדין במל תל-אביב-יפו - גם בתחנות הרכבת, בענף הסבלות, בסירותי ההובלה וגם בתעשיית שיטורי הדרים ומיצים. הדבר נתעכב בגלל סיבה שכולנו יודעים אותה - חילוקי הדעות עם התאחדות בעלי התעשייה והמועצה האזורית.

פרי-הדר, וכתוצאה מזה נתאחרו להכנס סאות פועלות ופועלים לחרושת ההדרים. גם בזה יחול שינוי.

רצוני לבקש מחברי הוועדה שלא להצטרף לאלה הטולזלים במטקל העבודות היוזמות. בעבודות אלה יש מאביים טובים, לטעמים מבחינה גיאוגרפית משקלן יורד, ועל פי רוב הוא יורד בהתאם לגייף. העבודות היוזמות עד כמה שהן באופן כללי ארצי תופסות מספר אופטימלי, הרי הן מבחינת בחירת הנושא, טיב הביצוע וההספק סביחות את הדעת. אולם אם לרגל סידור מקרי מוכרח הגל לגבור והוא מגיע מעבר למספר אופטימלי, הן במקום והן לגבי כלל הארץ, הרי אנו רואים את ההצטקה גם הנושאים יורדים, והוא הדין לגבי הגישה והביצוע. אבל אין לראות בזה משהו שאין לו משקל. אילו על פי נס, על פי התפתחות, היינו יכולים לקפל את ההמצאה הזו יום אחד - הרי היתה בוקעת הדרישה לתקציב מטעמים בכבדים לשם עטיית סלאכות שהן כיום מתבצעות בכוח האינסטיטוציה של עבודות יזומות. זה היה מורגש לא רק בחיים הכלכליים, המוניציפליים, אלא בחדרי האוצר ובמסדרונות הכנסת, בנושא שמוכרח לקום כי הוא דרוש.

העבודות היוזמות מכלכלות למשל את ענין

הייצור - ובענין הייצור יש בעלי טעם שונה, יש לו חסידים ויש הפוסלים אותו. הייצור מבוצע על ידי מחלקת העיבוד הממשלתית. מצד אחד מופיע בתקציב משרד החקלאות רק האלמנט של ארגון, היינו - קיום משתלות, הנהלת העבודה, ואילו כוח האדם לעבודה וייצור נתון בתוך הענין הבלתי אהוד שנקרא "עבודות יזומות". משרד החקלאות מקציב 700 אלף לירות בתקציב החדש לייצור, ואם משרד העבודה מכסה את ההוצאה של 250 אלף ימי עבודה, היינו שזו פעילות של 3 מיליון לירות בקירוב. מחלקת הייצור מביאה הכנסה למדינה, ובתקציב הסונה לפניכם תוכלו לראות סכום של למעלה מ-400 אלף לירות שהוא הכנסה שנתיית מהייצור. האקליפטוס שאנו נוטעים בצרי הדרכים ומסביב למחנות צבא, מלבד הניסוקים האחרים שיש לנטיעה זו, הרי עצים אלה נותנים אפשרות להרחיב מטעים. העצמים הצעירים משמשים כסומנות לגפנים ועצי הפרי, ואילו האקליפטוס שלנו היינו צריכים להביא סומנות אלה מקפריסין, או שהיינו צריכים להשתמש בברזל. העצים הללו גם פותחים אופקים לתעשיית נייר. מדוע נביא פאלפ מחוץ-לארץ, אם אפשר לייצרו כאן בארץ? עץ זה נותן לנו את הפאלפ שהוא במים לתעשיית נייר. אסרתי דברים אלה כדי להדגיש שזהו ענין שאין לזלזל בו.

המצב בתעשייה. מינני טבור שמכלול

הקושיים הקיימים בתעשייה נובעים אך ורק מחוסר מטעמים להון חוזר. הון חוזר יש אולי מספיק בתעשייה, אבל אין הון יטודי בתעשייה, כי היא בנויה בלי הון יטודי כזה, ואז הבעיה של הון חוזר היא הרבה יותר חסורה. לו הספעל היה מצוייד כהלכה, הרי המטעמים הכלליים של הון חוזר היו סביחים את הדעת. מאחר שאין לו הון חוזר, וחלק מההון החוזר הפך להון השקעה - ברור שיש קושי.

הדפרסיה בתעשייה והפיטורים שאנו עדים

להם אינם תוצאה של כלל הקושיים בתעשייה. התעשייה האזרחית הרגילה, במידה שהיא מפטרת בשבועות הללו - ואתם זוכרים שהיא פיסרה גם בשבועות דומים משתקד - הרי זה תופעה שבלווית לדינויים על שינויים בשכר. מילמלם הקושיים הקיימים בתעשייה - ונתעלם לרגע מהויכוח על השכר - היתה התעשייה חייבת ויכולה לקלוט. יש לה מטעמי ייצור ויש לה כל הנתונים המאפשרים קליטה, אלא שהיא חדלה לקלוט ומגיעה לפליטה בטומנט מסויים. יטולק המומנט הזה, והענין יחזור לאיזה שהוא משקל. אני טעיר רק שאין זה תהליך של התרופפות נוספת של התעשייה - והיא די חלשה - זה ענין שפועל היום, בשבועות האלה, והוא תוצאת לוחי של הוויכוח. יחדל הוויכוח - זתייצב הענין.

ברור שהקטיף יביא רווחה באותם התחומים
בו הוא מתנהל ותהיה לו קצת הטפעה חוזרת ועקיפה על משהו נוסף. אבל
הוא מוגבל לעונה ולתחומים טריטוריאליים.

הבנייה - ואינני דן על כלל הבנייה וקומוה.
מכל מקום סבורני שהבנייה, במטרותיה הקיימת של הארץ, במיעוט ההזדמנויות
של דיור ונוכח העלייה - ברור שיש לה מקום קובע אחר מאשר לבנייה
במחוז שהיא ארץ אחרת שעונה רק על ההתפתחות של גידול האוכלוסיה ושיפור
רמת החיים. הבנייה הממשלתית התחילה מחזור חדש, אשר במרוצת שנת התקציב
הקרובה יתרחב. ברור שמכאן תהיה רווחה לגבי סוג מסויים של פועלים.
אשר לקצב הבנייה בשביל עולים - אין לי שום ספק שבמסוד כמו בשנה
היוצאת, לא במעט ולא במעט מקרים בפני מצב, שהבנייה תתקדם בעצלתיים
בגלל המחסור בפועל מקצועי. כי בעלי המקצוע במקומות מסויים ימצאו
מחיצה מספקת במקומותיהם. עצם העובדה שמוכרח לחול שינוי בתהליך של
מיקום הבנייה הממשלתית - ובמסך שלושת השנים האחרונות, פרט לשיכון
עממי וחיסול מעברות, היתה זו בנייה רק באזורי פיתוח, באופן שפועלי
הבנין באזורים המאוכלסים היו צריכים או לבדוד או להסתפק בעבודה חלקית -
העובדה שהשוני בעלייה יחייב אותנו להחזיר חלק מהבנייה לאזורים
מאוכלסים, עובדה זאת תביא לידי איזון יתר בקרב פועלי הבנין, איזון
די נעים לצורך זה, אבל הוא יכול לגרום לכך שאיזון זה יהיה לרעת אזורי
הפיתוח. מכל מקום הבנייה תתן בלי ספק הזדמנויות רציניות.

אני מבין שהקטר בין העלייה לבין מצב
התעסוקה הוא קשר מאד הדוק, ונכונים קושיים רבים מאד בסטח זה. העלייה
שהגיעה עד עכשיו מצפון אפריקה, במידה שהופנתה לאזורי פיתוח, היתה
טלווה אליה הדאגה של תעסוקה התחלתית וכן העברה הדרגתית לכל מיני
תחומים, וזו היתה תעסוקה יצרנית ברוב המקרים וברוב ימות השנה. העובדה
שחלק ניכר מהעלייה יבוא מאירופה עם משלוחי-יד שהם מאד חשובים לארץ;
העובדה שיבואו אלינו טכנאים במקצועות שהארץ זקוקה להם להרמת הניבו
והטכנולוגיה - ואלה הם כחות מעולים במספרים גדולים - עובדה זו על
הרקע הכלכלי של רפיון בתעשייה ובענפי פיתוח עומדת במידת מה בסתירה
לגל הזה. זוהי שאלה חשובה. אם הפעולה המסולבת של גורמים שונים
יצליחו - הרי הארץ יכולה להתעשר בהרבה בסטח זה.

חלק מהעלייה יופנה לא רק ליישובים אלה,
לעיריות החדשות; חלק יופנה לענף חדש-לא-חדש - להתישבות בהר. ההליכה
להתישבות נצטמצמה בשנה וחצי האחרונות בקרב העלייה מסיבות מובנות.
קיימת הנחה שחלק מהעלייה מאירופה ילך להתישבות בקיבוצים או במושבות
קיימים. הליכה לנקודות חדשות לא צפויה לנו מעלייה זו, פרט להליכה
לכיבוש ההר, גבנויה על הכשרת קרקע בסך תקופה מסויימת. כטובן שגם
הדברים יתפזרו על פני תחומים רבים והפתרון לא יהיה נעוץ רק בסטח
אחד אלא מגוון ככל האפשר - יש סיכויים שהסתירות וההחסרות יהיו מעטים
יותר.

אתם יודעים מהבירורים הקודמים שהעם הזה
הנסנה על דורשי העבודה כלשכה איננו רק מי שלא היו פועלים והפכו
לפועלים, או מי שהם פועלים כהלכה, אלא יש גם כאלה שכושר העבודה
שלהם מוגבל בין שזה מפאת הגיל או מפאת הגבלות בריאותיות אחרות. אלה
סהויים מספר לא סבוטל בין כלל דורשי העבודה. הדאגה לעבודה חייבת
להיות גם בתחום הזה. אינני רוצה להרחיב את הדיבור על נושא זה.
נעטו בנדון שינויים רציניים, תחילה כנסיון שהוא מתחיל לכבוש לעצמו
את הכרת דבים והוא - להפריד כלשכה בין שני הסוגים, ולנסות לייעד
לאנשים כאלה סוג עבודות מסויים בתנאים אחרים, בסעות וימים הסונים
מהרגיל. במידה שהללו הולכים עם הזרם, חוששים לקלוט אנשים כאלה
ופוסלים בינתיים גם את האחרים. בדרך זו נחסמת האפשרות להרחיב את
מעגל התעסוקה. אם יהיו מסגרות נפרדות כמקווה - יבוא שיפור גם
בסיכויי המדט הרגיל למצוא עבודה בתחום הלשכה. כיום הסוג הזה עומד
בראש התור והוא נשלח לעבודה.

שאלת התעסוקה של נשים ובני נוער היא
ממד סורכבת. מטרת העבודה עושה מאמצים בכיוון זה, אולם התוצאות
לא בכל המקרים משיגות רצון. טכל מקום לגבי תעסוקה כזו, אנו נותנים
אפשרויות הרבה יותר נרחבות מאשר לתעסוקת פועלים מבחינת ההקצבה של יום
עבודה ובחירת המובילים, אולם זה אינו מספק את קנה המידה הדרוש.

בשאלה השאלה אם התוספת לתקציב עברה את
הטלבים הלגיטימיים. רצוני לומר שעד כאן הכל הלך כשורה, לפי הטבע
החוקי. התקציב בפועל לשנת 1956/57 שהועמד בספר התקציב על סכום של
11 מיליון, עומד כרגע על 17 מיליון, מזה 2 מיליון שעוד לא עברו את
המסור הלגיטימי, והם צריכים להופיע בתקציב הנוסף. תקציב התעסוקה
ימכתם איפוא ב-17 מיליון, 3,5 מיליון שמדובר עליהם ועוד שני
מיליון של הסוכנות. אשר לתקציב הנוסף בסכום של 3,5 מיליון הרי סך
אפשר לומר אם הוא מוסר אם לא, כי המוצר טכין את ההצעה של התקציב
הנוסף ולוקח בחשבון את ה-3,5 מיליון. אולם הוסכם שהפעולה בעשית
בגבולות אלה, נשים לב לצורך ב-3,5 מיליון, כי אחרת לא היינו יכולים
לעמוד בשלושת החדשים האלה.

אשר לתקציב ההכשרה המקצועית - לא אגיד
שאני חושב את הסכום כמספיק לצורך זה. הוא כולל תמיכה בבתי ספר
מקצועיים לבני-נוער, כולל בתוכו את מעגל הלימוד המקצועי והכללי של
החניכים בבתי-החרושת בשיעורי ערב, השתלמות מקצועית של דרגות מקצועיות
בטוכות וכן לימוד אלמנטארי של פבוגרים במקצועות שלא ידעו אותם כלל.
לימוד אלמנטארי זה נמשך, לפי המקצועות השונים ולפי המקרה, מ-3-4 חדשים
עד 12 חודש. לכל המטרות האלה צריך היה להקדיש יותר כסף מאשר הסכום
שנועד לפעולות, שהוא סכומית עומד על אותה דרגה כמו אשתקד. כדי להרגיע
את הדואגים לענין זה רצוני לציין שיש בכל זאת תוספת של כמה מאות אלפי
לירות, כי מה שהיה קודם נתון לתמיכה בצורת הלוואות או מענק ללוטדי
המקצוע, שהיה בתקציב ההכשרה המקצועית, הוצא מתוכו והוא חלק מהעבודות
היזומות בתקציב התעסוקה. באופן כזה כסף זה יתפנה לארגון ולפעולות,
ויט לסעד איפוא שנוכל לכלכל הרחבה של לימוד המקצוע בגבולות התקציב.

בסיכום עלי לציין, שהיינו מעדיפים כי
הסכום הכולל הניתן לתעסוקה יהיה בלי פירוט, כי כל היתרון הוא בכוסר
התחרון בהתאם לנושאים, העובות והמקום. הכנסת מוסרת שהיא אינה מוכנה
לקבל דו"ח לאחר מעשה, ולכן אנו מפרטים את הסכום לקבוצת נושאים עקריים.
ובתוך זה אנו שופרים לעצמנו כוסר של גמישות ותמרון. אילו היינו
נוקבים בסכום שיש לתת לרשויות המקומיות, היה זה מזמין תביעות, אפילו
המצב יחייב לנהוג אחרת.

שר העבודה מ. במיר:

בשיבה הקודמת אמרתי, שיש שלושה מספקים
לענין התעסוקה. ישנו הענין שאנו דנים
עליו - כיצד לעבוד את החדשים ינואר, פברואר ומרץ. יש ענין שני הנוגע
לתקציב 1957/58 - ולנו יותר נוח שיהיה שם סכום בלי סימון המטרות כדי
לאפשר תיכרון. אולם דבר זה קשה מבחינה פרלמנטאריה. אנו נצטרך להגיש
חלטה עם הודעה מפורטת מראש, שלא נראה עצמנו קטורים באופן קונטרבטיבי
אליה. ישנו גם ענין שלישי - ופה הייתי מבקש את עזת חברי הוועדה,
והוא נוגע לענין התעסוקה בטווח רחוק. אמנם טווח זה כולל גם את שנת
התקציב 1957/58, אבל הדבר אינו מיועד רק לשנה זו. אילו חברי הוועדה
היו מסייעים באימוץ המחשבה כיצד לפתור את הבעיה לקראת עיבוד תכנית
לתעסוקת קבע כחלק של תכנית כלכלית כללית מרחיקת ראות, אף היא סכמטית
מאד - היה זה רצוי מאד. אני מוסר איפוא - תכנית לטווח ארוך בסייגים
רבים מאד, אבל משהו שיסמן לנו קווי דרך יסודיים הן בחקלאות הן בתעשייה
הן במסעים חדשים הן בגביה והן בשידורים. אני חושב שהבעיה מקיפה
קרוב ל-100 אלף נפשות, שמקור הקיום של מפרנסיהן הוא בחלקו איננו קיים,
היינו הם מחוסרי-עבודה, או בחלקו רופף מאד. אני חושב שבבתי המחבר

טד/דב.

מיניסלי. אין זה ענין שבו ימודוהו ובו יכולים ללמוד מהחריג;
זהו ענין יעליבו לחצוה מעצמו - איך לפיכך את הנעיה את לא ברופן
רהיקלי אבל ללכת לרשת פירון חלקי. חברי הוועדה היו מיטיביים
לענות יילו היו מפא"י את מחובתם לטרוח זה ייתווה לנו דרך. בענין
סה ובו יכולים להיות/מורחדיה משר בעלה כיצד להשתמש במספיים
הייליים הקרובים. לגבי העמיד הרחוק - יש מקום לדעתי למחשבה
קונקרטית שצריך לספל מקורטיין לרבות במסגרת שנת 1957/58. אני
סוסיין ומקטט את חברי הוועדה לספל בעלה זו.

משר לתעיה ההסתדרותית ועלית הפיטורין -
הרי בדרך-כלל בענייני ההסתדרות לא היתה סגמה של פיטורין בתעיה זו,
והיא הלכה והתרחבה. הנעיה הקיימת שם היא אחת ומינה נובעת סחוך
הצורך לצמצם את העבודה; תעיה זו יותר מהחירות עומדת בקו של
הורחבות בלתי פומקת על קליטת עובדים נוספים. הטענה היא עמסקר ענייני
במספר מספר עובדים שכומר עומדת ירד, ויש פחד מפני פיטוריים. מינוני
מוכן להוציא על כך מספט, ובדרך זו יותר ממשר בירצות חזרות. את
יש דבר המסעיר את הרוחות בדרך זה החסל מפני פיטוריים. החסל נובע
סחוך העובדה שהתפטרות להשתכך בעבודה קבועה אחת במשך בלתי פגרון
כמו המשק הישראלי איננה כמספרת לנו להידמות לרצות יחרת. המיכוי
יל דם בחו"ל, גט את בגזר עליו להיות כפומר מספעל יחד, להשתכך
מספעל יחד ברה לו יותר ריאלי ממשר בדרך עמפת המקצועות והמפעלים
מה היא מצומצמת. מלבד זאת, אנשים העובדים להיות כפומר בדרך
כמו בגליה זו צרפת, מעמד הכלכלי והחברתי מינו רופך כד-כך כמו
אל דם לזה מקרוב בירצה וגר בה מספר ענייני.

הינו"ר ג. היזלסון: מיטיבה הקרובה נעבור להצעות.

ההתייעלות והתארגנות ויזמנו להרץ ייזרר נוספיים עריות.

ג. ויזל: בני סביע את ההסתהיגויות הבאות לחוק:
ליחור סעיף 5 יחברו המטייפיה הקטניה הגביים -

5) לא ישמרו עובדיה ולא ישעיה מעמיד את עובדיה לרגל
סחוך עבודה, אלא יום כן במסרה לחוות 14 יום מרמס
הודעה לטי מעיף 5.

5) אבו עובדיה את הנעיה מעמיד עובדיה בניגוד למעיף
5, דינו לל רל משחחך בשעיהה בקנס שלה יעלה על 5%
משכרו היומי על כל יום שביתה, ודינו של המטייפיה בקוב
שלי יעלה על 5% מסך הכל העמר היומי החחרון המטעלם
על-ידי המטייפיה לעובדיה, על כל יום של השבתה.

מעיף 6 בני סביע למחוק את הטלים:
"יחליט המסונה הרשי את יחורך במכחור; החליט לחיוב..."

היטיבה נועלה בשעה 11.00